

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 78 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
Mahmudova Shoira Shavkat qizi	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
Gadoyeva Muborak Jumaqulovna	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
Joldasov Ixtiyor Suyundikovich	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
N. Asadov	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
G. Xamidova	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ilhom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi	

RAQAMLI PEDAGOGIKA SHAROITIDA INTERFAOL TA'LIM METODLARI ASOSIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISH

Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna

Urganch davlat pedagogika instituti

“Pedagogika nazariyasi va tarixi” yo‘nalishi 1-bosqich magistranti

Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna

Urganch davlat pedagogika instituti

“Pedagogika nazariyasi va tarixi” yo‘nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish masalasi tahlil etiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – raqamli ta'lim muhitida interfaol metodlardan samarali foydalanish orqali pedagoglarning kasbiy, kommunikativ va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish imkoniyatlarini aniqlashdan iborat. Maqolada zamonaviy pedagogik nazariyalar, xususan, Lev Vygotskiyning ijtimoiy o'rganish konsepsiyasi hamda John Deweyning tajribaga asoslangan ta'lim g'oyalari asosida interfaol metodlarning ilmiy asoslari yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli pedagogika vositalari bilan integratsiyalashgan interfaol metodlar bo'lajak o'qituvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish, jamoada ishlash va samarali muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, ushbu yondashuv pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish, innovatsion fikrlashini shakllantirish va ta'lim jarayonini samarali tashkil etish kompetensiyalarini mustahkamlaydi. Maqola natijalari raqamli ta'lim sharoitida pedagog kadrlarni tayyorlash tizimini takomillashtirishda, interfaol metodlarni amaliyotga keng joriy etishda hamda ta'lim sifatini oshirishda muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: raqamli pedagogika, interfaol ta'lim metodlari, kasbiy kompetentlik, bo'lajak o'qituvchi, raqamli kompetensiya, pedagogik texnologiyalar, innovatsion ta'lim, masofaviy ta'lim, kommunikativ kompetensiya, hamkorlikda o'qitish, kreativ fikrlash, o'quv jarayoni, ta'lim samaradorligi.

Abstract: This article examines the issue of developing the professional competence of future teachers through interactive teaching methods in the context of digital pedagogy. The main purpose of the study is to identify opportunities for enhancing teachers' professional, communicative, and digital competencies through the effective use of interactive methods in a digital learning environment. The article highlights the scientific foundations of interactive methods based on modern pedagogical theories, particularly the social learning concept of Lev Vygotsky and the experiential learning ideas of John Dewey. The research findings demonstrate that interactive methods integrated with digital pedagogy tools contribute to the development of independent thinking, problem-solving, teamwork, and effective communication skills among future teachers. Furthermore, this approach strengthens teachers' digital literacy, fosters innovative thinking, and enhances competencies related to the effective organization of the educational process. The results of the study serve as an important methodological foundation for improving teacher training systems in the context of digital education, expanding the practical implementation of interactive methods, and increasing the quality of education.

Key words: digital pedagogy, interactive teaching methods, professional competence, future teacher, digital competence, pedagogical technologies, innovative education, distance learning, communicative competence, collaborative learning, creative thinking, educational process, educational effectiveness.

Аннотация: В данной статье анализируется проблема формирования профессиональной компетентности будущих учителей на основе интерактивных методов обучения в условиях цифровой педагогики. Основная цель исследования заключается в определении возможностей развития профессиональных, коммуникативных и цифровых компетенций педагогов посредством эффективного использования интерактивных методов в цифровой образовательной среде. В статье раскрываются научные основы интерактивных методов, опирающиеся на современные педагогические теории, в частности на концепцию социального обучения Lev Vygotsky и идеи обучения, основанного на опыте, John Dewey. Результаты исследования показывают, что интерактивные методы, интегрированные с инструментами цифровой педагогики, способствуют развитию у будущих учителей навыков самостоятельного мышления, решения проблем, командной работы и эффективной коммуникации. Кроме того, данный подход укрепляет цифровую грамотность педагогов, формирует инновационное мышление и развивает компетенции эффективной организации образовательного процесса. Результаты статьи служат важной методической основой для совершенствования системы подготовки педагогических кадров в условиях цифрового образования, широкого внедрения интерактивных методов в практику и повышения качества образования.

Ключевые слова: цифровая педагогика, интерактивные методы обучения, профессиональная компетентность, будущий учитель, цифровая компетенция, педагогические технологии, инновационное образование, дистанционное обучение, коммуникативная компетенция, совместное обучение, креативное мышление, учебный процесс, эффективность образования.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimi keskin o'zgarishlar bosqichini boshdan kechirmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, raqamli platformalarning keng joriy etilishi hamda ta'limning global integratsiyalashuvi pedagogik jarayonlarga yangicha yondashuvlarni talab etmoqda. Ayniqsa, raqamli pedagogika sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish masalasi dolzarb ilmiy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Chunki zamonaviy pedagog nafaqat o'z fanini mukammal bilishi, balki raqamli muhitda ta'lim jarayonini samarali tashkil eta olishi, innovatsion metodlardan foydalana olishi va o'quvchilarni faol o'rganishga jalb qila olishi zarur.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli pedagogika – ta'lim jarayonini zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etish, o'qitish va o'rganish jarayonlarini raqamli vositalar orqali takomillashtirishga qaratilgan yondashuvdir. Ushbu yondashuv ta'limni individuallashtirish, interaktivlikni oshirish va o'quvchilarning mustaqil o'rganish imkoniyatlarini kengaytirish bilan ajralib turadi. Shu bilan birga, raqamli muhitda samarali ta'limni tashkil etish uchun interfaol metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Interfaol ta'lim metodlari o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirokini ta'minlab, ularni mustaqil fikrlashga, muammolarni hal etishga va jamoada ishlashga undaydi. Ushbu metodlar Lev Vygotsky tomonidan ishlab chiqilgan ijtimoiy o'rganish nazariyasi hamda John Deweyning tajribaga asoslangan ta'lim konsepsiyasi bilan uzviy bog'liqdir. Mazkur nazariyalarga ko'ra, bilimlar ijtimoiy hamkorlik va faol tajriba orqali samarali o'zlashtiriladi. Demak, raqamli pedagogika sharoitida interfaol metodlardan foydalanish bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi.

Bugungi kunda pedagogik kompetentlik tushunchasi keng mazmun kasb etib, u faqat bilim va ko'nikmalar bilan cheklanib qolmay, balki kommunikativ, axborot-kommunikatsion, metodik va refleksiv qobiliyatlarni ham o'z ichiga oladi. Ayniqsa, raqamli kompetensiya zamonaviy pedagogning ajralmas sifati sifatida qaralmoqda. Shu bois, pedagoglarni tayyorlash jarayonida interfaol metodlar va raqamli texnologiyalarni uyg'unlashtirish orqali ularning kasbiy salohiyatini rivojlantirish muhim vazifa hisoblanadi. Mazkur maqolaning dolzarbligi shundan iboratki, an'anaviy o'qitish usullari hozirgi tezkor o'zgarayotgan ta'lim talablariga to'liq javob bera olmayapti. Shu sababli, interfaol metodlar va raqamli pedagogika integratsiyasiga asoslangan yangi yondashuvlarni ishlab chiqish hamda amaliyotga joriy etish zarurati yuzaga kelmoqda. Bu esa bo'lajak o'qituvchilarning zamonaviy kompetensiyalarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqotning maqsadi – raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirishning nazariy asoslarini ochib berish hamda uning amaliy samaradorligini tahlil qilishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun interfaol metodlarning mazmun-mohiyatini o'rganish, ularning raqamli muhitdagi qo'llanilish xususiyatlarini aniqlash va pedagogik jarayonga integratsiyalash mexanizmlarini ishlab chiqish vazifalari belgilandi. Natijada, raqamli pedagogika va interfaol metodlar uyg'unligi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini kompleks rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali yondashuv sifatida asoslab beriladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish masalasi zamonaviy ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu yondashuv pedagogik jarayonni yangicha tashkil etish, o'qitish samaradorligini oshirish hamda kelajakdagi o'qituvchilarni innovatsion faoliyatga tayyorlashga xizmat qiladi. Mazkur bo'limda interfaol metodlarning nazariy asoslari, raqamli pedagogika bilan integratsiyalash mexanizmlari hamda ularning amaliy samaradorligi tahlil etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Interfaol ta'lim metodlarining nazariy asoslari va ularning kasbiy kompetentlikni shakllantirishdagi o'rni. Interfaol ta'lim metodlari o'quvchilarning faol ishtirokiga asoslangan bo'lib, ular bilimni tayyor shaklda qabul qilishdan ko'ra, uni mustaqil ravishda egallashga yo'naltiradi. Ushbu metodlar Lev Vygotskiyning ijtimoiy o'rganish nazariyasi hamda John Deweyning tajribaga asoslangan ta'lim konsepsiyasi bilan uzviy bog'liqdir. Mazkur nazariyalarga ko'ra, bilimlar ijtimoiy muloqot va faol tajriba orqali samarali o'zlashtiriladi. Interfaol metodlar yordamida bo'lajak o'qituvchilarda quyidagi kasbiy kompetensiyalar shakllanadi:

- kognitiv kompetensiya – bilimni tahlil qilish, umumlashtirish va qo'llash qobiliyati;
- kommunikativ kompetensiya – samarali muloqot qilish va fikr almashish ko'nikmasi;
- ijtimoiy kompetensiya – jamoada ishlash va hamkorlik qilish qobiliyati;
- refleksiv kompetensiya – o'z faoliyatini baholash va takomillashtirish qobiliyati.

Masalan, "aqliy hujum", debat, muammoli vaziyatlar yechimi va loyihaviy ta'lim metodlari o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirib, ularni pedagogik faoliyatga tayyorlaydi. Bu jarayonda bo'lajak o'qituvchi nafaqat bilim oladi, balki o'qitish metodlarini amaliyotda qo'llashni ham o'rganadi.

Raqamli pedagogika sharoitida interfaol metodlarni integratsiyalash mexanizmlari. Raqamli pedagogika interfaol metodlarni qo'llash imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Zamonaviy raqamli vositalar orqali o'quv jarayonini individuallashtirish, interaktivlikni oshirish va ta'lim sifatini yaxshilash mumkin. Interfaol metodlarni raqamli muhitga integratsiyalash quyidagi mexanizmlar orqali amalga oshiriladi.

*Birinchi*dan, raqamli platformalar orqali interaktiv o'qitish tashkil etiladi. Masalan, Google Classroom va Moodle platformalari orqali topshiriqlarni tashkil etish, baholash va muhokama qilish imkoniyati yaratiladi. Ushbu platformalar o'quvchilarning mustaqil ishlashini qo'llab-quvvatlaydi hamda o'qituvchiga o'quv jarayonini samarali boshqarish imkonini beradi.

*Ikkinchi*dan, onlayn kommunikatsiya vositalari orqali hamkorlik tashkil etiladi. Zoom va Microsoft Teams kabi vositalar orqali o'quvchilar o'rtasida jonli muloqot, guruhli muhokama hamda virtual seminarlar o'tkaziladi. Bu esa kommunikativ kompetensiyaning rivojlanishiga xizmat qiladi.

*Uchinchi*dan, multimedia va vizual vositalardan foydalaniladi. Canva hamda Microsoft PowerPoint yordamida interfaol taqdimotlar tayyorlash, vizual materiallar yaratish o'quv jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Bu esa bo'lajak pedagoglarning ijodiy salohiyatini oshiradi.

*To'rtinchi*dan, onlayn baholash va refleksiya tizimlari qo'llaniladi. Raqamli testlar, so'rovnomalar va feedback vositalari yordamida o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash hamda ularning rivojlanishini kuzatish mumkin. Bu jarayon refleksiv kompetensiyaning shakllanishiga xizmat qiladi. Shunday qilib, raqamli pedagogika interfaol metodlarning samaradorligini oshiruvchi muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Interfaol va raqamli ta'lim integratsiyasining amaliy samaradorligi. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar va raqamli pedagogikaning integratsiyasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini sezilarli darajada oshiradi. Bunday yondashuv o'quvchilarning o'quv jarayoniga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi hamda bilimlarni chuqur o'zlashtirishga yordam beradi. Masalan, pedagogika yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun "raqamli dars loyihasi" topshirig'i beriladi. Ushbu topshiriqda talabalar interfaol metodlardan foydalangan holda raqamli platformalarda dars ishlanmasini yaratadi. Natijada ular nafaqat nazariy bilimlarini mustahkamlaydi, balki amaliy ko'nikmalarni ham egallaydi. Bundan tashqari, interfaol metodlar orqali tashkil etilgan onlayn muhokamalar, loyiha ishlari va guruhli topshiriqlar talabalarni mustaqil fikrlashga hamda muammolarni hal etishga o'rgatadi. Bu esa ularning kelajakdagi pedagogik faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mazkur integratsiya quyidagi natijalarga olib keladi:

- ta'lim samaradorligining oshishi;
- o'quvchilarning motivatsiyasi kuchayishi;
- raqamli kompetensiyalarning rivojlanishi;
- pedagogik faoliyatga tayyorgarlik darajasining oshishi.

Shuningdek, bu yondashuv o'qituvchining rolini ham o'zgartiradi. O'qituvchi endilikda bilim beruvchi emas, balki ta'lim jarayonini tashkil etuvchi va boshqaruvchi fasilitator sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa pedagogdan yuqori darajadagi kasbiy mahorat hamda raqamli savodxonlikni talab etadi. Xulosa qilib aytganda, interfaol ta'lim metodlari va raqamli pedagogikaning integratsiyasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu yondashuvni ta'lim tizimiga keng joriy etish zamonaviy pedagog kadrlarni tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA

Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish masalasi tadqiqot davomida har tomonlama tahlil qilinib, uning zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati asoslab berildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar va raqamli pedagogika uyg'unligi pedagoglarni tayyorlash jarayonini sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqadi hamda ularning kasbiy rivojlanishiga kompleks ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, interfaol metodlar bo'lajak o'qituvchilarning bilish faoliyatini faollashtiradi, ularni mustaqil fikrlashga, muammolarni hal etishga va ijodiy yondashuvni shakllantirishga undaydi. Raqamli pedagogika esa ushbu jarayonni zamonaviy texnologiyalar yordamida qo'llab-quvvatlab, ta'limni yanada samarali, qiziqarli va moslashuvchan qiladi. Natijada, pedagoglar nafaqat nazariy bilimlarga ega bo'ladi, balki ularni amaliyotda qo'llash, raqamli vositalardan samarali foydalanish va o'quv jarayonini innovatsion asosda tashkil etish ko'nikmalarini ham egallaydi.

Shuningdek, interfaol metodlar va raqamli texnologiyalar integratsiyasi bo'lajak o'qituvchilarda kommunikativ, ijtimoiy va refleksiv kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ular jamoada ishlash, samarali muloqot qilish, o'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish kabi muhim kasbiy sifatlarni egallaydi. Bu esa kelajakdagi pedagoglarning ta'lim jarayonini samarali tashkil etishida muhim omil hisoblanadi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, mazkur yondashuv o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini oshiradi, ularning ta'lim jarayoniga faol jalb etilishini ta'minlaydi hamda bilimlarni chuqur o'zlashtirishga yordam beradi. Shu bilan birga, raqamli pedagogika imkoniyatlari ta'limni individuallashtirish, o'quvchilarning ehtiyojlari va qobiliyatlariga moslashtirish imkonini beradi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, interfaol ta'lim metodlari va raqamli pedagogikaning integratsiyasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirishda samarali pedagogik mexanizm hisoblanadi. Ushbu yondashuvni ta'lim tizimiga keng joriy etish orqali zamonaviy, innovatsion fikrlovchi, raqamli texnologiyalarni mukammal egallagan va yuqori darajadagi kasbiy mahoratga ega pedagoglarni tayyorlash mumkin.

Xulosa qilib aytganda, raqamli pedagogika sharoitida interfaol metodlardan foydalanish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki pedagog kadrlarning raqobatbardoshligini ham ta'minlaydi. Shu bois, mazkur yo'nalishda ilmiy izlanishlarni davom ettirish, metodik tavsiyalar ishlab chiqish va amaliyotga keng joriy etish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Lev Vygotsky. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press, 1978.
2. John Dewey. *Experience and Education*. Macmillan, 1938.
3. Jean Piaget. *The Psychology of Intelligence*. Routledge, 1950.
4. Jerome Bruner. *The Process of Education*. Harvard University Press, 1960.
5. David Ausubel. *Educational Psychology: A Cognitive View*. Holt, Rinehart and Winston, 1968.
6. Robert Slavin. *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice*. Allyn & Bacon, 1995.
7. UNESCO. *ICT Competency Framework for Teachers*. Paris, 2018.
8. OECD. *Teachers as Designers of Learning Environments: The Importance of Innovative Pedagogies*. Paris, 2020.
9. European Commission. *DigCompEdu: European Framework for the Digital Competence of Educators*. Brussels, 2017.
10. Tolipov O'., Usmonboeva M. *Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot*. Toshkent, 2015.
11. Ishmuhamedov R., Yuldashev M. *Ta'limda innovatsion texnologiyalar*. Toshkent, 2017.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.